

KvægInfo – April 2024

Indhold

- **Aktuelt i marken**
  - Strategi i græsmarken
  - Frisk-græsanalyser
- **Aktuelt i stalden**
  - Bundfald i jeres mælkeerstatning må ikke accepteres
  - I kan trygt tildele jeres kalve vand via sut
  - Høj ko-dødelighed er en dårlig historie og et fælles ansvar
- **Foderpriser**
  - Foderpriser - april 2024
- **Aktuelt SAGRO Kvæg**
  - Fra praktikanten
- **Kontakt**
  - Kvægrådgivere hos SAGRO

AKTUELT I MARKEN

Strategi i græsmarken

Af SAGRO Kvæg, rådgiver Charlotte From Katholm

Hvordan får vi den ønskede fodermængde og kvalitet fra græsmarken i 2024? Læg din overordnede strategi tidligt og vær kritisk med dine græsmarker.

1. slæt er ofte lavt på protein, men til gengæld høj i energi, som følge af gode cellevægge/NDF. Vi ønsker en høj fordøjelighed i græsset (minimum 80%) og både Slætprognosen ([link](#)) og Friskgræs-analyser kan være behjælpelige med at bestemme det rette tidspunkt. Tidspunktet for 2. slæt er også afhængig af, hvornår 1. slæt tages. Jo tidligere 1. slæt (før begyndende skridning) jo mere stængeldannelse vil der være i 2. slæt. Det betyder også, at 2. slæt skal tages 21-25 dage efter 1. slæt. Hvis 1. slæt i stedet tages under eller efter skridning, vil der være en større vegetativ vækst op imod 2. slæt, som derved giver mere bladvækst. Herved øges perioden til 28-35 dage mellem 1. og 2. slæt.

Det våde forår volder os stadig problemer. Mange græsmarker har endnu ikke fået gylle og som tiden mod 1. slæt nærmer sig, er det ikke sikkert at det kan nås. Hvis der er god vækst i græsset, er det bedre at undlade gyllen før 1. slæt, da man i stedet risikerer at forurene græsset. Hvis gyllen i stedet for at blive optaget af planterne lægger sig på bladene, vil det blive ensileret med i stakken og dermed komme på foderbordet. Hvis der er udsigt til regn kan man med fordel køre kunstgødning ud i stedet.

Nattemperaturerne er fortsat lave, hvilket de også var i starten af maj sidste år. Det medfører en ophobning af sukker i græsset og hvis vi samtidig får en masse soltimer i maj måned, er der igen mulighed for, at 1. slæt får et højt indhold af sukker.

Højt indhold af sukker har før vist sig, at give udfordringer i forhold til ensileringsprocessen. En stor andel restsukker efter ensilering øger risikoen for varmedannelse, da sukkeret er en lettilgængelig energikilde for gærsvampe. De vokser

ved meget lave koncentrationer af ilt – så vær meget omhyggelig med samkørsel af stak og vær også OBS på udtagning, når den tid kommer. Godt håndværk betaler sig!

Frisk-græsanalyser

Af SAGRO Kvæg Niels Van Veldhuisen

Frisk-græsanalyser laves på NIR-scanneren, der efter få minutter kan give svar på parametrene i græsset på det aktuelle tidspunkt: Tørstof, proteinindhold, sukkerindhold og fordøjelighed mm. Analysesvaret kan være medbestemmende til den rette dato for slæt.

Der er 3 muligheder for at få lavet friskgræsanalyser i SAGRO:

Område for NIR-scanneren i løbet af ugen:

Mandag og torsdag (Esbjerg kontoret/området)

Tirsdag og fredag (Billund kontoret/området)

Onsdag (Herning kontoret/området)

1) Du kan selv klippe græsprøven og indlevere den på enten Herning kontoret eller Esbjerg kontoret, hvor den vil blive analyseret på NIR-scanneren.

- Pris 325 kr. pr. prøve

2) Du kan selv klippe græsprøven, men få den afhentet af os på udvalgte dage og få den analyseret på NIR-scanneren samme dag.

- Pris 425 kr. pr. prøve

3) Vi kan komme ud og klippe prøven og tage den med til analyse, på enten Esbjerg, Billund eller Herning kontoret.

- Pris 995 kr. pr. prøve

Klippe guide:

- gå 20-30 skridt indenfor for-agrene.
- klip 3 steder i marken med 50-70 skridts mellemrum.
- efterlad 6-7 cm stubhøjde.
- klip græstotterne i max 3 cm længde.
- ca. 2 L græs per mark i lufttæt pose.
- Læg prøven i køleskab (ikke fryser).

- Vedlæg seddel med navn, chr.nr., telefonnr. og græsblanding.

Meld ind om du ønsker at få lavet friskgræsanalyse og hvilken mulighed du ønsker at benytte.

Tilmelding til besøg og indlevering af græsprøver til NIR-scanneren foregår til Niels Van Veldhuisen, på mail: niv@sagro.dk eller telefon: 25 57 98 70.

AKTUELT I STALDEN

Bundfald i jeres mælkeerstatning må ikke accepteres

Af SAGRO Kvæg Terese Jarltoft

Bundfald i mælkeerstatninger skaber variationer i tørstof, som kan påvirke kalvenes sundhed og energiudnyttelse. Kig derfor i jeres mælkevogn, suttespande og trug og mål evt. Brix% for at identificere problemer med afblanding. Forkert opblandningstemperatur eller ændringer i mælken sammensætning samt forarbejdning af råvarerne, kan være årsager til problematikken. Tjek derfor op på jeres opblandningstemperatur og kontakt jeres leverandør af mælkepulver.

Når jeg kommer rundt og besøger både malkekvægsbesætninger og slagtekalvesbesætninger, så oplever jeg i øjeblikket, at nogle mælkeerstatninger afblander. Det betyder, at der er en hel del bundfald i både trug, suttelåber og i mælkevognen, som billederne illustrerer. Der må ikke være bundfald i jeres mælkeerstatning fordi det betyder variation i tørstofindholdet i den mælk, kalvene optager fra de første til de sidste kalve, der får mælk. Det betyder, at de sidste kalve der fodres, vil få en mere koncentreret mælk end de første kalve. Og det kan give anledning til sundhedsmæssige udfordringer, samt påvirke kalvens evne til at optage og udnytte energien fra mælken. Hvis I har et refraktometer, kan I nemt tjekke om mælken afblander, ved at måle Brix% på den første og den sidste portion mælk i udfodrer – Brix% på jeres mælk skal her være den samme i den første og sidste portion.

Årsager til bundfald

Bundfald kan være et tegn på flere ting:

- 1) At opblandingstemperaturen er for lav eller for høj, så mælken ikke opløses ordentligt.
- 2) At der er sket en ændring i mælkepulverets sammensætning og/eller forarbejdning af råvarerne.

Tjek derfor i første omgang, om jeres opblandingstemperatur er korrekt. Kig på indlægsseddel og hold jer til den opblandingstemperatur der står angivet her. Den optimale opblandingstemperatur kan være forskellige fra produkt til produkt. Hvis der er styr på temperaturen, skal I hurtigt tage fat i jeres leverandør af mælkepulver og gøre dem opmærksomme på problematikken og få leveret et nyt parti af jeres mælkeerstatning.

I kan trygt tildele jeres kalve vand via sut

Af DLBR Slagtekalve Terese Jarltoft & Mogens Vestergaard

En snak om vandtildeling til kalve via sut eller skål har fyldt de seneste par uger. Men trods bekymringerne, er der klare fordele ved at fortsætte med at tildele vand via sut.

Der har igennem de sidste 14 dage været en del snak omkring, at kalve ikke må tildeles vand via sut. Baggrunden er, at der teoretisk set er større sandsynlighed for, at bollerenden lukker til og fører vand direkte til løben, når vand tildeles via sut fremfor skål. Tildes kalvene sødmælk eller skummetmælk, sker koaguleringen af kasein i mælken imidlertid meget hurtigt (indenfor få minutter). Det vil sige, at der ikke ses en reel risiko ved, at en mindre del af det vand, kalven drikker 10-20 min efter mælketildelingen, ledes uden om vommen og direkte til løben. I kan derfor trygt fortsætte med at tildele vand til jeres kalve via sut.

Der er flere fordele ved at tildele vand via sut:

- Selvom det er mest naturligt for kalven at suge vand op fra en kalveegnet drikkekop, så oplever vi i praksis, at kalvene i højere grad er motiveret for at drikke vand via sut fremfor skål/trug.
- Tildeling af varmt vand i suttesspand eller suttebarer efter mælkefodring, bidrager til at holde dem rene og mindsker arbejdet med rengøring.
- På nogle bedrifter kan det være svært at praktisere både mælkefodring via sut og vandfodring via skål, som ideelt set er det optimale. Men her vægter fordelene ved mælkefodring via sut fremfor skål absolut tungest.

Når det så er sagt, er det selvfølgelig også vigtigt, at noget af det vand, som kalvene optager, ender i vommen. Det er simpelthen en forudsætning for, at kraftfoder, hør, fuldfoder m.v. kan omsættes i vommen. Hertil skal kalve indtage 3-4 gange så meget vand som tørfoder for at få en god omsætning af foderet. Vand bidrager til at skabe et miljø, som vommens mikroorganismer kan leve i. Så der skal altså vand i vommen, for at kalven kan opnå en høj og effektiv forgæring af det faste foder, den optager. Netop derfor er det stadig godt, at rent vand via skål eller vandkop er tilgængeligt 24-7.

Høj ko-dødelighed er en dårlig historie og et fælles ansvar

Af SAGRO Kvæg Bjørg Noël Andersen

Døde køer og ringe holdbarhed er ikke rentabelt. Og især ikke efter, at det er direkte koblet til mælkeafregningen ved Arla. Og så er der god signalværdi i at have styr på ko-dødeligheden – her har vi alle et ansvar.

Siden Arla indførte differentieret mælkeafregning gennem klimatjek og bæredygtighed har fokus på blandt ko-dødelighed haft stor bevågenhed. Dermed ikke sagt, at der ikke var fokus på det før.

Udover, at der er bundet mange penge i halen på en død/aflivet ko, så er pasningsforløbet op til dens endeligt altid enormt trælst arbejde.

Dykker vi ned i KPI'erne i Arla klimatjek, så er dødeligheden på hhv. 5,25 % og 3,69 % for konventionelle og økologiske bedrifter i Danmark. I relation til point-systemet for Arla Bæredygtighed, så er skalaen som vist i figuren.

Ambitionsniveauet skal være højt for at opnå over 3 point. Der findes mange indsatser for at nedbringe dødeligheden. Første skridt er dog aldrig at acceptere en høj dødelighed. Der skal arbejdes målrettet efter en lav dødelighed. I langt de fleste tilfælde er handlingsplanerne mod en lav ko-dødelighed udarbejdet i et sammenspil mellem fodringsrådgiver og bedriftsdyrlægen.

Guldkorn på vejen til at sænke ko-dødeligheden:

- Definér et mål for antal døde køer.
- "Døde bogen" - notér alt der er værd at vide om den døde ko, så vi kan lære af det og undgå lignende dødsårsager.
- Obducér alle køer som dør på bedriften.
- Skærpet fokus på kælvende dyr og opstarts-køer.
- Skærpet fokus på ben og klovlidelser.
- Strategi for udsætter køer – ofte burde en død ko have haft en kode-60 længe før hændelsen.
- Tæt kommunikation med dyrlæge og fodringsrådgiver.

Point:

0	1	2	3	4	5
> 8,9	> 6 ≤ 8,9	> 4,3 ≤ 6	> 2,9 ≤ 4,3	> 1,3 ≤ 2,9	≤ 1,3

FODERPRISER

Foderpriser – april 2024

Af SAGRO Kvæg Ann Katrine Nielsen

Aktuelle foderpriser - april 2024		
23-04-2024		
Fodermiddel	Pris	Kr.
Rapskager	275	kr.
Rapsskrå	265	kr.
Soja NG 48 %	475	kr.
Roepiller	200	kr.
Knust majs	188	kr.
Knust byg	161	kr.
Knust rug	154	kr.
		kr.
Palmt80 BB	1085	kr.
Bovi LM BB	1035	kr.
		kr.
Robotmix	235	kr.
Proteinmix 3	304	kr.
Proteinmix 4	303	kr.

AKTUELT SAGRO KVÆG

Fra praktikanten

Af Studerende Camilla Nielsen

Jeg er nu færdig med mine tre måneders praktik ved SAGRO, som er gået rigtig godt. Jeg har fået et godt indblik i hvad det vil sige at være kvægrådgiver og en masse erfaring inden for dette fag. På de mange besøg jeg har været med ude på, er jeg blevet taget godt imod.

De næste par måneder vil nu gå med at skrive min afsluttende eksamensopgave, hvor SAGRO vil blive min sparingspartner. Som tidligere nævnt har jeg fået stillet en opgave, hvor jeg skal finde frem til hvilken betydning en over-, og underforsyning af råprotein har for kvier. Ved min tid hos SAGRO, har jeg kigget på foderplaner for kvier, for at finde frem til hvad det generelle niveau for råprotein er. Derudover har jeg været ude ved tre besætninger for at veje løbekvier, hvor besætningerne har forskellige niveauer af råprotein i rationen.

Det har givet mig en forståelse for hvordan et forsøg skal opstilles og hvilke faktorer der spiller ind. Det skal danne grundlag for min opgave, som bliver en blanding af teori og praksis.

Mvh Camilla

KONTAKT

Kvægrådgivere hos SAGRO

[Klik her](#)